

C/2024/1183

23.2.2024

P9_TA(2023)0345

Stosunki UE ze Szwajcarią

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2023 r. w sprawie stosunków UE–Szwajcaria (2023/2042(INI))

(C/2024/1183)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które ustanawiają zasady, cele i kompetencje UE oraz uznają prawo państw europejskich do ubiegania się o członkostwo w Unii,
- uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) ⁽¹⁾, w którym uznaje się prawo każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub członka Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) do ubiegania się o członkostwo w EOG,
- uwzględniając Umowę pomiędzy Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Konfederacją Szwajcarską ⁽²⁾, podpisaną 22 lipca 1972 r.,
- uwzględniając Umowę między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie ⁽³⁾,
- uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie uproszczenia kontroli i formalności przy przewozie towarów oraz środków bezpieczeństwa stosowanych przez organy celne ⁽⁴⁾,
- uwzględniając negatywny wynik szwajcarskiego referendum, w którym odrzucono członkostwo w EOG w 1992 r.,
- uwzględniając zawarcie szeregu umów sektorowych między UE a Szwajcarią, podpisanych w 1999 r., znanych jako „umowy dwustronne I” ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dziewięć dodatkowych umów sektorowych między UE a Szwajcarią, podpisanych w 2004 r., znanych jako „umowy dwustronne II”,
- uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności ⁽⁶⁾,
- uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi ⁽⁷⁾,
- uwzględniając Porozumienie między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie niektórych aspektów zamówień rządowych ⁽⁸⁾,
- uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób ⁽⁹⁾,
- uwzględniając umowę między Konfederacją Szwajcarską a Europejskim Urzędem Policji podpisaną w 2004 r.,
- uwzględniając umowę dotyczącą włączenia Szwajcarii do strefy Schengen z 26 października 2004 r. ⁽¹⁰⁾, która umożliwia swobodny przepływ osób między Szwajcarią a państwami członkowskimi UE oraz ułatwia współpracę w zakresie bezpieczeństwa i zwalczania przestępczości transgranicznej,
- uwzględniając umowę między Eurojustem a Szwajcarią podpisaną 27 listopada 2008 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 300 z 31.12.1972, s. 189.

⁽³⁾ Dz.U. L 205 z 27.7.1991, s. 3.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2009, s. 24.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 6.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 369.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 132.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 430.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 6.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 308 z 14.12.2004, s. 2.

- uwzględniając Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską o współpracy w zakresie stosowania prawa konkurencji ⁽¹¹⁾ z 17 maja 2013 r.,
 - uwzględniając Umowę o współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w zakresie europejskich programów nawigacji satelitarnej ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając uzgodnienia między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczące warunków udziału tego państwa w pracach Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu ⁽¹³⁾, podpisane 10 czerwca 2014 r.,
 - uwzględniając Umowę między UE a Konfederacją Szwajcarską w sprawie automatycznej wymiany informacji finansowych, która weszła w życie 1 stycznia 2017 r.,
 - uwzględniając pakiet regulacyjny przedstawiony przez Komisję 14 lipca 2021 r., którego celem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych netto w UE o co najmniej 55 % do 2030 r. (COM(2021)0550),
 - uwzględniając decyzje Szwajcarskiej Rady Federalnej z 24 sierpnia 2022 r. i 21 grudnia 2022 r. o przyjęciu unijnych celów w zakresie oszczędności gazu i energii elektrycznej, które są częścią szerszego dostosowania regulacyjnego szwajcarskiej polityki energetycznej i przepisów dotyczących sieci,
 - uwzględniając Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, podpisaną 23 listopada 2017 r. ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z 19 lutego 2019 r. w sprawie stosunków UE z Konfederacją Szwajcarską,
 - uwzględniając decyzję Szwajcarskiej Rady Federalnej z 26 maja 2021 r. o zakończeniu negocjacji w sprawie ram instytucjonalnych między UE a Szwajcarią,
 - uwzględniając przyjęcie przez Szwajcarską Radę Federalną 23 lutego 2022 r. zestawu wytycznych dotyczących jej pakietu negocjacyjnego z UE,
 - uwzględniając pozytywny wynik szwajcarskiego referendum z 15 maja 2022 r. w sprawie zwiększenia wkładu finansowego Szwajcarii na rzecz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex),
 - uwzględniając wspólne oświadczenie przewodniczących Delegacji Zgromadzenia Federalnego Szwajcarii do spraw stosunków z Parlamentem Europejskim i Delegacji Parlamentu Europejskiego do spraw stosunków ze Szwajcarią (DEEA), przyjęte podczas 41. spotkania międzyparlamentarnego między Szwajcarią a UE 7 października 2022 r. w Rapperswil-Jona w Szwajcarii,
 - uwzględniając swoje zalecenie z 26 marca 2019 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Umowy o ramach instytucjonalnych między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając swoje zalecenie z 18 czerwca 2020 r. dotyczące negocjacji w sprawie nowego partnerstwa ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Handlu Międzynarodowego oraz Komisję Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0248/2023),
- A. mając na uwadze, że UE i Szwajcaria są politycznie i kulturowo bliskimi, podobnie myślącymi sojusznikami, uznającymi wspólne wartości, takie jak demokracja, praworządność, prawa człowieka, ochrona mniejszości, równość społeczna oraz zrównoważony rozwój społeczny i środowiskowy; mając na uwadze, że UE i Szwajcaria są kluczowymi partnerami gospodarczymi, którzy są zainteresowani wspólnym dobrobytem gospodarczym;

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 347 z 3.12.2014, s. 3.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 15 z 20.1.2014, s. 3.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 22.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 322 z 7.12.2017, s. 3.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 133.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 362 z 8.9.2021, s. 90.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924.

- B. mając na uwadze, że UE i Szwajcarię łączą długotrwałe stosunki oparte na wspólnych wartościach i celach, takich jak pokój, zobowiązanie do utrzymania multilateralizmu i międzynarodowego porządku opartego na zasadach, a także aktywnie przewodzą globalnym wysiłkom na rzecz sprostania wyzwaniom takim jak zmiana klimatu, środowisko, utrata różnorodności biologicznej, wyczerpywanie się zasobów, zrównoważony rozwój, przyspieszenie cyfryzacji, migracja i bezpieczeństwo międzynarodowe, międzynarodowy wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych i międzynarodowe prawo humanitarne;
- C. mając na uwadze, że trwająca rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie uwypukliła konieczność zacieśnienia przez UE i Szwajcarię współpracy w dziedzinie polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i reagowania kryzysowego; mając na uwadze, że Szwajcaria współpracuje w wybranych obszarach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) UE oraz uczestniczyła w misjach w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); mając na uwadze, że Szwajcaria dostosowała się do UE w sprawie sankcji wobec Rosji i głosowała za przyjęciem wszystkich rezolucji ONZ dotyczących rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;
- D. mając na uwadze, że Szwajcaria poszukuje nowych form współpracy w takich dziedzinach jak bezpieczeństwo, badania, innowacje i zdrowie; mając na uwadze, że Szwajcaria jest gotowa rozszerzyć współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa, koncentrując się na takich obszarach jak cyberbezpieczeństwo, zagrożenia hybrydowe, odporność i dezinformacja; mając na uwadze, że Szwajcaria dąży do wzmocnienia interoperacyjności w ramach Europejskiej Agencji Obrony; mając na uwadze, że w sprawozdaniu na temat szwajcarskiej polityki bezpieczeństwa z 2021 r. i w jego uzupełnieniu z 2022 r. przedstawiono możliwości zacieśnienia współpracy Szwajcarii z UE;
- E. mając na uwadze, że Szwajcaria i UE są kluczowymi partnerami gospodarczymi – UE jest głównym partnerem handlowym Szwajcarii, a Szwajcaria jest czwartym w kolejności partnerem handlowym UE po Chinach, Stanach Zjednoczonych i Zjednoczonym Królestwie; mając na uwadze, że zarówno UE, jak i Szwajcaria są dla siebie jednymi z głównych miejsc docelowych dla inwestycji zagranicznych i kluczowymi partnerami w handlu usługami;
- F. mając na uwadze, że Szwajcarska Rada Federalna zatwierdziła 21 czerwca 2023 r. najważniejsze parametry do mandatu negocjacyjnego z UE;
- G. mając na uwadze, że stosunki gospodarcze i handlowe Szwajcarii z UE opierają się głównie na umowie o wolnym handlu i szeregu umów dwustronnych (w tym na umowie o swobodnym przepływie osób), zgodnie z którymi Szwajcaria zgodziła się przejąć niektóre aspekty prawodawstwa UE w zamian za dostęp do części jednolitego rynku UE;
- H. mając na uwadze, że Szwajcaria jest silnie zintegrowana z jednolitym rynkiem UE; mając na uwadze, że do tej pory UE i Szwajcaria zawarły liczne umowy dwustronne; mając na uwadze, że wiele z nich wymaga pilnej aktualizacji, aby utrzymać funkcjonowanie rynku wewnętrznego między UE a Szwajcarią i odzwierciedlić zmieniające się priorytety;
- I. mając na uwadze, że Szwajcarska Rada Federalna postanowiła zakończyć negocjacje w sprawie umowy dotyczącej ram instytucjonalnych między UE a Szwajcarią w maju 2021 r.; mając na uwadze, że trzeba znaleźć rozwiązanie dotyczące przyszłych stosunków między UE a Szwajcarią w celu konsolidacji stosunków dwustronnych i rozwinięcia pełnego potencjału partnerstwa UE–Szwajcaria w kluczowych kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; mając na uwadze, że Komisja i Szwajcarska Rada Federalna przeprowadziły niedawno serię rozmów wstępnych;
- J. mając na uwadze, że wizyta wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Maroša Šefčoviča w Szwajcarii w marcu 2023 r. dała nowy impuls do dyskusji mających na celu rozwiązanie problemów instytucjonalnych; mając na uwadze, że obie strony wykazały wolę zmniejszenia pozostałych rozbieżności za sprawą rozmów wstępnych na poziomie zarówno technicznym, jak i politycznym; mając na uwadze, że istotne jest, aby obie strony utrzymały tempo, podążyły we właściwym kierunku i potencjalnie przyspieszyły działania zmierzające do ustalenia, czy istnieją solidne podstawy do pełnych negocjacji z perspektywą szybkiego i pomyślnego zakończenia;
- K. mając na uwadze, że aby zapewnić uczciwą konkurencję na jednolitym rynku, trzeba utrzymać równe warunki działania; mając na uwadze, że dobrze funkcjonujący i skuteczny jednolity rynek jest oparty na wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarce rynkowej;
- L. mając na uwadze, że zgodnie z prawem UE obywatele Szwajcarii mają takie same prawa jak obywatele UE do swobodnego przemieszczania się, wjazdu i pobytu na terytorium UE; mając na uwadze, że w 2021 r. średnio ok. 351 000 osób dojeżdżających do pracy za granicą pracowało w Szwajcarii, natomiast na dzień 31 grudnia 2021 r. ok. 442 000 obywateli Szwajcarii mieszkało w UE, a około 1,4 mln obywateli UE mieszkało w Szwajcarii;
- M. mając na uwadze, że Szwajcaria ma obecnie status niestowarzyszonego państwa trzeciego w ramach unijnego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz innych powiązanych programów i inicjatyw, w tym unijnego programu Erasmus+; mając na uwadze, że współpraca między UE a Szwajcarią w zakresie badań i rozwoju przyniosłaby korzyści obu stronom;

- N. mając na uwadze, że podpisane 16 marca 2012 r. ramy współpracy między Europejską Agencją Obrony a Szwajcarią umożliwiają wymianę informacji i przewidują wspólne działania w zakresie badań naukowych i technologii oraz projektów i programów zbrojeniowych;
- O. mając na uwadze, że 22 października 2023 r. w Szwajcarii odbędą się wybory powszechne; mając na uwadze, że w czerwcu 2024 r. odbędą się wybory do Parlamentu;

Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

1. podkreśla, że UE jest bardzo zainteresowana współpracą ze Szwajcarią jako partnerem o zbieżnych poglądach w zakresie międzynarodowego pokoju, bezpieczeństwa, praw człowieka i obrony, zwłaszcza w odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie; z zadowoleniem przyjmuje dostosowanie się Szwajcarii do przyjętych w związku z tym pakietów sankcji UE oraz przyjęcie przez Szwajcarię wszystkich dotychczasowych pakietów sankcji UE; docenia zaangażowanie Szwajcarii w utrzymanie międzynarodowego porządku opartego na zasadach, w tym poprzez wspólne działania z UE w organizacjach międzynarodowych i na forach wielostronnych;
2. uznaje wieloletnią politykę zagraniczną Szwajcarii polegającą na promowaniu pokoju, mediacji i pokojowym rozwiązywaniu konfliktów; z zadowoleniem przyjmuje zaangażowaną i ważną rolę Szwajcarii jako członka Rady Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, ONZ oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w poszukiwaniu rozwiązań kryzysów, w tym poprzez wdrażanie ustaleń konstytucyjnych w warunkach wysokich napięć, budowanie pokoju, ułatwianie dialogu, opracowywanie środków budowy zaufania i pojednanie;
3. z zadowoleniem przyjmuje kadencję Szwajcarii jako niestałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ w latach 2023–2024 i dostrzega w niej okazję do zacieśnienia współpracy międzynarodowej i promowania wspólnych priorytetów na szczeblu wielostronnym;
4. z zadowoleniem odnotowuje, że stanowisko Szwajcarii jest bliskie wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym w dziedzinie pomocy humanitarnej, ochrony ludności, walki z terroryzmem i zmiany klimatu, oraz z zadowoleniem przyjmuje jej wkład w misje WPBiO, zwłaszcza EULEX KOSOVO, EUFOR ALTHEA i EUCAP Sahel; zauważa, że w ujęciu bezwzględnym Szwajcaria najczęściej wносиła wkład w misje WPBiO; wzywa do dalszego zaangażowania w ramach WPZiB i WPBiO;
5. ponadto z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Szwajcarii z listopada 2021 r. dotyczącą uczestnictwa w niektórych projektach stałej współpracy strukturalnej oraz fakt, że Szwajcaria rozważa obecnie udział w dwóch projektach; zauważa, że Szwajcaria wyraziła zainteresowanie projektami związanymi z cyberobroną i mobilnością wojskową oraz że jest to nowa forma zbliżenia z UE, w ramach której Szwajcaria po raz pierwszy w historii rozważa współpracę obronną z innymi krajami; z zadowoleniem przyjmuje zamiar uczestnictwa Szwajcarii w inicjatywie dotyczącej europejskiej tarczy przestrzeni powietrznej;
6. zachęca do dalszej współpracy między Szwajcarią a UE w kwestiach społecznych i humanitarnych, zgodnie ze zintegrowanym podejściem UE, oraz w dziedzinie praw człowieka i demokracji, w tym w ramach planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji oraz globalnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje członkostwo Szwajcarii w europejskim systemie zarządzania kryzysowego;
7. z zadowoleniem przyjmuje przyspieszenie konsultacji w kwestiach polityki zagranicznej oraz fakt, że Szwajcaria dąży do bliższej współpracy z UE i NATO; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Szwajcarii w program „Partnerstwo dla Pokoju”; zachęca Szwajcarię do zacieśnienia współpracy z UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz do pełnego wykorzystania umowy administracyjnej z Europejską Agencją Obrony; podkreśla znaczenie współpracy między państwami członkowskimi UE a Szwajcarią w zakresie bezpieczeństwa kraju ze względu na jego położenie geograficzne;
8. zauważa, że Szwajcaria dobrowolnie dostosowuje się do unijnych sankcji wobec Rosji na zasadzie indywidualnego rozpatrywania każdego przypadku; zachęca Szwajcarię do utrzymania zaangażowania na rzecz międzynarodowego porządku opartego na zasadach, do dalszego rygorystycznego i konsekwentnego stosowania i wdrażania wszystkich przyjętych unijnych środków ograniczających oraz do zapobiegania ich obchodzeniu, jak przewidziała Komisja dla państw członkowskich UE; zachęca Szwajcarię do zmiany ustawodawstwa, aby umożliwić konfiskatę rosyjskich aktywów; wzywa Szwajcarię, by przyłączyła się do grupy zadaniowej ds. rosyjskich elit, pełnomocników i oligarchów; ponadto zachęca Szwajcarię do współpracy z unijną grupą zadaniową „Freeze and Seize” w celu koordynowania i analizowania legalnych sposobów konfiskaty mienia, w tym rezerw rosyjskiego banku centralnego przechowywanych w Szwajcarii, zgodnie z prawem międzynarodowym, oraz do aktywnego angażowania się w dyskusje na forach międzynarodowych na temat wykorzystania zamrożonych aktywów do odbudowy Ukrainy;

9. docenia, że Szwajcaria podjęła znaczące działania humanitarne w Ukrainie, zaofiarowała ochronę uchodźcom ukraińskim i udzieliła znacznego wsparcia finansowego na rzecz odbudowy Ukrainy, również dzięki konferencji w sprawie odbudowy Ukrainy w Lugano w 2022 r.; zachęca do dalszej współpracy między UE a Szwajcarią w walce z trwającym kryzysem;

10. zauważa z ubolewaniem, że Szwajcaria zakazuje obecnie ponownego wywozu amunicji i materiałów wojennych wyprodukowanych w Szwajcarii z państw członkowskich UE do Ukrainy; z zadowoleniem przyjmuje wniosek na szczeblu krajowym i rozpoczęcie debaty politycznej na ten temat w Radzie Kantonów; wzywa Szwajcarską Radę Federalną do wyrażenia zgody na ponowne dostawy broni do Ukrainy;

11. zachęca Szwajcarię, aby przeprowadziła przegląd swoich praktyk w odniesieniu do sankcji w celu bardziej systematycznego dostosowania się do sankcji nakładanych przez UE, również w przypadku, gdy dotyczą one naruszeń praw człowieka, w ramach globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka;

Społeczeństwo i geopolityka

12. ponadto z zadowoleniem przyjmuje udział Szwajcarii w szczytach Europejskiej Wspólnoty Politycznej;

13. dostrzega współpracę UE i Szwajcarii w obszarze migracji międzynarodowej, w tym w zarządzaniu przepływami migracyjnymi i relokacją uchodźców; z zadowoleniem przyjmuje udział Szwajcarii w pracach Fronteksu; zachęca Szwajcarię do intensyfikacji wymiany z Agencją UE ds. Azylu i z Fronteksem, które są bezpośrednio zaangażowane w sprawne zarządzanie międzynarodową migracją do i ze Szwajcarii; ponownie podkreśla, że kluczowy jest udział w systemie Schengen/Dublin;

14. ubolewa, że Szwajcaria jak dotąd nie kwalifikuje się do udziału w Unijnym Mechanizmie Ochrony Ludności, ponieważ do tego mechanizmu mogą przystąpić tylko kraje członkowskie EFTA, które należą do EOG, oraz inne kraje europejskie, jeżeli umowy tak przewidują, a także kraje przystępujące do UE, kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące; wzywa do nawiązania partnerstwa ze Szwajcarią w tych ramach w niedalekiej przyszłości poprzez otwarcie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności dla krajów członkowskich EFTA; apeluje o zbadanie możliwości zaangażowania Szwajcarii w inicjatywy zapobiegania klęskom żywiołowym, gotowości i reagowania na nie, aby wzmocnić ogólną odporność zarówno UE, jak i Szwajcarii;

Gospodarka, rynek pracy i dostęp do rynku wewnętrznego UE

15. przypomina o wieloletnich stosunkach między UE a Szwajcarią, opartych na wspólnych wartościach i celach, którymi są pokój, sprawiedliwość społeczna, odpowiedzialność za środowisko i dobrobyt gospodarczy, a także na współzależności gospodarczej i społecznej; zachęca do zbadania dalszych możliwości przystąpienia Szwajcarii do Europejskiego Urzędu ds. Pracy i do systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym; podkreśla wspólne zobowiązanie do jeszcze silniejszego zwalczania niewłaściwych warunków pracy, a także do skutecznego egzekwowania praw socjalnych w całej Europie;

16. podkreśla, że utrzymanie, wzmacnianie i pogłębianie silnych, stabilnych i zrównoważonych stosunków handlowych ze Szwajcarią, czwartym co do wielkości partnerem handlowym UE, pozostaje wysokim priorytetem i leży w podstawowym interesie obu stron, zwłaszcza w obecnym niespokojnym kontekście międzynarodowym; uważa, że zmodernizowane i wzajemnie korzystne stosunki, oparte na ambitnej umowie, powinny nie tylko ograniczyć przeszkody w handlu, ale również stworzyć równe warunki działania dla obywateli i podmiotów gospodarczych UE oraz zagwarantować zaufanie, stabilność, miejsca pracy, wzrost gospodarczy i dobrobyt, niedyskryminującą ochronę praw pracowników, a także najwyższy poziom ochrony konsumentów i środowiska, uczciwą konkurencję, zrównoważony rozwój i zabezpieczenie społeczne, postęp i sprawiedliwość; podkreśla, że należy kontynuować wspólne wysiłki na rzecz reformy Światowej Organizacji Handlu (WTO), w szczególności jej organu rozstrzygania sporów, oraz promować zrównoważone i ekologiczne inicjatywy handlowe w perspektywie 13. konferencji ministerialnej WTO;

17. uważa, że znaczny stopień integracji Szwajcarii z jednolitym rynkiem UE jest kluczowym czynnikiem trwałego wzrostu gospodarczego; podkreśla, że silne stosunki między UE a Szwajcarią wykraczają poza integrację gospodarczą, a rozszerzenie jednolitego rynku przyczynia się do stabilności i dobrobytu, z korzyścią dla wszystkich obywateli i przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP); podkreśla, że ważne jest zagwarantowanie właściwego funkcjonowania jednolitego rynku w celu zapewnienia równych warunków działania i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy;

18. ubolewa, że Szwajcaria pozostaje jedynym członkiem EFTA, który nie przystąpił do EOG; zauważa jednak, że zgodnie z prawem UE obywatele Szwajcarii mają takie same prawa jak obywatele UE do swobodnego przemieszczania się, wjazdu i pobytu na terytorium UE; przypomina, że 71 % mieszkańców Szwajcarii opowiada się za przystąpieniem do EOG, podczas gdy większość chce również pełnego dostępu do jednolitego rynku UE i udziału w unijnych programach współpracy; zauważa, że Szwajcaria zawsze może przystąpić do EOG lub UE, jeżeli wyrazi taką wolę w przyszłości; zauważa, że gdyby takie życzenie zostało wyrażone w odniesieniu do członkostwa w UE, umożliwiłoby to Szwajcarii pełne uczestnictwo w decyzjach i przepisach UE;

19. podkreśla silne powiązania gospodarcze, społeczne i kulturowe między regionami przygranicznymi w Austrii, Francji, Niemczech, we Włoszech, w Liechtensteinie i Szwajcarii, takimi jak Owernia-Rodan-Alpy, Badenia-Wirtembergia, Bawaria, Burgundia-Franche-Comté, Bozen-Südtirol, Grand Est, Księstwo Liechtensteinu i Vorarlberg, które dzielą długą historię; podkreśla znaczenie stabilnych i silnych stosunków i ram między UE a Szwajcarią dla przyszłej współpracy transgranicznej;

20. jest zaniepokojony, że Szwajcaria nie wdraża niektórych umów zawartych z Unią oraz przyjmuje środki i stosuje praktyki legislacyjne, które mogą być niezgodne z tymi umowami, w szczególności środki mające wpływ na swobodny przepływ osób; wzywa Szwajcarię, by wzmocniła swobodny przepływ osób poprzez wprowadzenie dodatkowych środków w tym zakresie oraz dostosowanie do dyrektywy 2004/38/WE⁽¹⁸⁾; podkreśla potrzebę dynamicznego przyjmowania przez Szwajcarię prawa UE w kwestiach dotyczących wzajemnej współpracy;

21. odnotowuje dużą liczbę pracowników transgranicznych, którzy dojeżdżają do pracy z UE do Szwajcarii i ze Szwajcarii do UE oraz dużą liczbę obywateli UE i obywateli Szwajcarii mieszkających i pracujących odpowiednio w Szwajcarii lub UE; przypomina, że swobodny przepływ osób stanowi podstawową zasadę jednolitego rynku UE; podkreśla, że możliwość osiedlenia się w innym kraju UE nie jest nieograniczona; ubolewa nad decyzją Szwajcarskiej Rady Federalnej o przywróceniu ograniczeń w dostępie do szwajcarskiego rynku pracy dla pracowników chorwackich w postaci limitów zezwoleń i wzywa Szwajcarię, by rozważyła anulowanie tej klauzuli ochronnej;

22. wzywa Szwajcarię, by stosowała odpowiedni dorobek prawny UE i wypełniała swoje zobowiązania wynikające z umowy w sprawie swobodnego przepływu osób z 1999 r., zwłaszcza w odniesieniu do pracowników delegowanych, oraz dostosowała środki wspomagające, które gwarantują ochronę wysokich standardów socjalnych oraz skuteczną i niedyskryminującą ochronę praw pracowniczych, zapewniając pracownikom mobilnym, delegowanym i lokalnym równe wynagrodzenie za taką samą pracę w tym samym miejscu, a także umożliwiając podmiotom gospodarczym z UE świadczenie usług na jej terytorium na niedyskryminacyjnych zasadach; przyjmuje do wiadomości obawy Szwajcarii w tym zakresie i przypomina, że obecne państwa członkowskie UE miały podobne obawy, które jednak nie w pełni się sprawdziły; wzywa Szwajcarię do złagodzenia przeszkód biurokratycznych w dziedzinie delegowania pracowników; zauważa, że Szwajcaria stale poprawia funkcjonowanie środków wspomagających, i z zadowoleniem przyjmuje prowadzony przez nią aktywny i regularny dialog z państwami sąsiadującymi i innymi państwami członkowskimi UE na temat konkretnych kwestii w ramach transgranicznego świadczenia usług;

23. zachęca UE i Szwajcarię do dzielenia się najlepszymi praktykami i wzmacniania ochrony praw pracowniczych, w szczególności w obszarach takich jak zwolnienia antyzwiązkowe, związane z tym minimalne odszkodowanie i negocjacje zbiorowe, w celu zapewnienia uczciwego i sprawiedliwego rynku dla wszystkich pracowników; odnotowuje toczący się w Szwajcarii niezależny proces mediacji mający na celu znalezienie kompromisowego rozwiązania w sprawie ochrony związkowców przed niesprawiedliwym zwolnieniem; uważa, że w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony pracowników Komisja i Szwajcarska Rada Federalna, w stałym porozumieniu ze szwajcarskimi partnerami społecznymi, mogłyby rozważyć zastosowanie środków tymczasowych, ograniczonych lub ochronnych, na podstawie prawa UE i na ściśle określony czas;

24. zauważa, że dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie w sprawie umowy pakietowej, szereg umów dwustronnych między UE a Szwajcarią może zostać osłabionych i wymaga przeglądu, aby pozostały istotne i skuteczne, a także by zapewnić pewność prawa, spójność i dalszy rozwój stosunków między UE a Szwajcarią oraz perspektywę zorientowaną na przyszłość, zwłaszcza w odniesieniu do zwiększonego i wzajemnego dostępu do rynku szwajcarskiego dla podmiotów gospodarczych z UE; jest zaniepokojony powolnym wygasaniem podstawowych umów dwustronnych, które nie zapewniają już swobodnego dostępu do rynku z powodu nieuwzględnienia nowych zmian w dorobku prawnym Unii; zauważa, że model opierający się na poszczególnych umowach dwustronnych zamiast na umowie pakietowej jest przestarzały; przypomina, że warunkiem wstępnym dalszego rozwoju podejścia sektorowego jest nadal przyjęcie umowy pakietowej dotyczącej obowiązujących i przyszłych umów, które umożliwiają Szwajcarii udział w jednolitym rynku UE, aby zapewnić jednolitość i pewność prawa; jest zaniepokojony brakiem rozwiązania kwestii instytucjonalnych, co doprowadzi do dalszego osłabienia stosowania umowy o wzajemnym uznawaniu;

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

25. zauważa, że bez jakiegokolwiek modernizacji umowy o wolnym handlu, którą zawarto 50 lat temu i której od tego czasu nie dostosowano, aby odzwierciedliła zmiany w zasadach handlu międzynarodowego, i pakietu umów dwustronnych (I i II), które zawarto blisko 20 lat temu, oraz bez właściwego transponowania, wdrożenia i egzekwowania prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku stosunki między UE a Szwajcarią nie przyniosą pełnych korzyści obywatelom ani przedsiębiorstwom, a z czasem nieuchronnie ulegną pogorszeniu; uważa, że UE powinna szukać pragmatycznych rozwiązań, aby uporać się z tą kwestią między UE a Szwajcarią; zauważa, że należy dokonać przeglądu przestarzałych umów dwustronnych, aby zapobiec ich wygaśnięciu i uwzględnić zmiany w odpowiednich przepisach UE w celu zachowania wzajemnego dostępu do rynku, co dotyczy w szczególności obszarów wzajemnego dostępu do rynku dla towarów przemysłowych, ułatwień celnych, swobodnego przepływu osób, barier technicznych w handlu i zamówień publicznych; w związku z tym wzywa Komisję, by zaproponowała mandat dotyczący modernizacji umowy o wolnym handlu po wznowieniu negocjacji;

26. podkreśla, że umowa o wzajemnym uznawaniu z 2002 r. staje się coraz bardziej przestarzała, ponieważ nie można jej zaktualizować, aby uwzględnić nowe przepisy UE; zauważa, że doprowadziło to już do powstania barier technicznych i utrudniło handel wyrobami medycznymi, a w przyszłości stanie się tak zwłaszcza w odniesieniu do inżynierii mechanicznej, maszyn, wyrobów budowlanych i sztucznej inteligencji; uważa, że UE powinna szukać pragmatycznych rozwiązań, aby uporać się z tą kwestią między UE a Szwajcarią;

27. zauważa, że ochronę inwestycji gwarantują obecnie przestarzałe umowy dwustronne między Szwajcarią a jedynie dziewięcioma państwami członkowskimi UE; uważa, że nowoczesna umowa o ochronie inwestycji między UE a Szwajcarią zwiększyłaby pewność prawa dla inwestorów po obu stronach i jeszcze bardziej wzmocniłaby dwustronne stosunki handlowe; w związku z tym zachęca Komisję, aby zaproponowała mandat do negocjacji nowoczesnej umowy o ochronie inwestycji między UE a Szwajcarią;

28. zauważa, że obecnie zasięganie opinii stowarzyszeń przedsiębiorców i stowarzyszeń branżowych odbywa się jedynie za pośrednictwem nieformalnych kanałów informacyjnych; wzywa negocjatorów, aby uzgodnili utworzenie dwustronnej platformy konsultacji ex ante i ex post między UE a Szwajcarią, mającej na celu ułatwienie dyskusji i konsultacji przed wprowadzeniem jakichkolwiek nowych środków lub dotacji, które mogłyby negatywnie wpłynąć na handel lub inwestycje; uważa, że stowarzyszenia przedsiębiorców i stowarzyszenia branżowe powinny mieć możliwość zgłaszania sekretariatowi tej platformy wszelkich nowych barier handlowych lub inwestycyjnych; uważa, że platforma ta powinna ostatecznie stać się integralną częścią ram zarządzania zmodernizowaną umową handlową i obejmować utworzenie punktu informacyjnego dla MŚP, co przyczyniłoby się do zmniejszenia kosztów handlowych i obciążeń administracyjnych, a jednocześnie zwiększyło udział MŚP w handlu;

29. podkreśla, że negocjowane umowy powinny mieć strukturę umożliwiającą horyzontalną spójność i przejrzystość, aby ułatwić wdrażanie umów dwustronnych – zarówno istniejących, jak i nowych i zaktualizowanych – w łatwy do interpretacji i praktyczny sposób, który zagwarantuje pewność i przewidywalność prawa oraz umożliwi obywatelom, pracownikom i przedsiębiorstwom zaangażowanym w handel między UE a Szwajcarią skuteczne korzystanie z przysługujących im praw;

30. uważa, że zarządzanie potencjalną umową między UE a Szwajcarią lub zmodernizowaną umową o wolnym handlu powinno obejmować ustanowienie wspólnego komitetu zapewniającego wspólne monitorowanie, zorganizowany dialog i nadzór ze strony Parlamentu Europejskiego i parlamentu Szwajcarii;

31. wzywa UE i Szwajcarię do ściślejszej współpracy w walce z oszustwami podatkowymi, praniem pieniędzy i uchylaniem się od opodatkowania; podkreśla znaczenie równych warunków działania w dziedzinie opodatkowania, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości podatkowej i automatycznej wymiany informacji;

32. podkreśla, że zasadnicze znaczenie ma skuteczny mechanizm rozstrzygania sporów, w którym rolę odgrywa Trybunał Sprawiedliwości UE, będący ostatnią instancją w interpretacji prawa UE, i że konieczne jest rozwiązanie we wszystkich sprawach instytucjonalnych i strukturalnych, w tym sprawiedliwy wkład w spójność gospodarczą i społeczną UE, jednolita interpretacja i stosowanie umów, dynamiczne dostosowanie do dorobku prawnego UE oraz równe warunki działania, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy państwa; przypomina o kompromisach już osiągniętych przez Komisję w zakresie mechanizmu rozstrzygania sporów; podkreśla, że dostęp do rynku wewnętrznego UE musi opierać się na sprawiedliwej równowadze praw i obowiązków i że w związku z tym warunkiem wstępnym funkcjonowania wspólnego rynku i uczestnictwa Szwajcarii w rynku wewnętrznym jest wspólny pakiet zasad obowiązujących między UE a Szwajcarią;

33. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie drugiego wkładu Szwajcarii w politykę spójności UE i podkreśla wagę przyszłego wkładu Szwajcarii w politykę spójności UE, który powinien być większy i bardziej regularny na wzór innych krajów, takich jak Norwegia, Islandia i Liechtenstein;

34. zwraca uwagę na znaczenie wspólnych ram dotyczących pomocy państwa; wzywa Komisję i Szwajcarską Radę Federalną do znalezienia rozwiązania w tym zakresie;

Energia, klimat i środowisko

35. z zadowoleniem przyjmuje wysoki stopień dostosowania politycznego między Szwajcarią a UE w dziedzinie polityki energetycznej i klimatycznej; podkreśla, że UE i Szwajcaria dążą do zapewnienia przyjaznych dla środowiska, konkurencyjnych i bezpiecznych dostaw energii oraz neutralności klimatycznej do 2050 r., a także podkreśla potencjał lepszego dostosowania prawodawstwa między UE a Szwajcarią; wzywa Komisję i Szwajcarską Radę Federalną, by poszukiwały możliwości współpracy w zakresie unijnego pakietu „Gotowi na 55” oraz udziału Szwajcarii w różnych aspektach Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności w planie REPowerEU, a także w sojuszach przemysłowych, w tym w europejskim sojuszu na rzecz przemysłu fotowoltaicznego, europejskim sojuszu na rzecz czystego wodoru i europejskim sojuszu na rzecz baterii; zachęca Szwajcarię, by w ramach przyszłej umowy o współpracy stosowała przepisy dotyczące ochrony środowiska, w szczególności dotyczące mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ oraz przeglądu systemu handlu uprawnieniami do emisji;

36. zauważa, że autonomia strategiczna, do której dąży UE w odniesieniu do produktów przemysłowych i surowców krytycznych, służy również interesom Szwajcarii ze względu na intensywność wzajemnej wymiany gospodarczej; jest zdania, że we wspólnym interesie Szwajcarii i UE leżałaby lepsza koordynacja ich polityk przemysłowych, pozwalająca na lepsze uzupełnianie się w strategicznych obszarach przemysłowych;

37. ponadto z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Szwajcarii w promowanie wodoru, ze szczególnym uwzględnieniem wodoru odnawialnego, i podkreśla rolę, jaką tranzyt przez Szwajcarię mógłby odegrać dla europejskiego rynku wodoru oraz gazów odnawialnych i zdekarbonizowanych;

38. z niepokojem zauważa, że Szwajcaria nie poparła w wystarczającym stopniu dążenia UE do usunięcia z Traktatu karty energetycznej ochrony dla paliw kopalnych; zachęca Szwajcarię, aby rozważyła wycofanie się z tego traktatu, idąc za przykładem kilku państw członkowskich UE;

39. podkreśla, że od ścisłej współpracy między UE a Szwajcarią zależą stabilność sieci oraz bezpieczeństwo dostaw i tranzytu w sektorze energii elektrycznej; odnotowuje połączenie sieci energetycznych Szwajcarii, Niemiec, Włoch, Austrii i Francji; nadal obawia się, że wykluczenie przemysłu energetycznego Szwajcarii stwarza ryzyko systemowe dla synchronicznej sieci w Europie kontynentalnej; podkreśla, że ważne jest dążenie do zrównoważonej i odpornej transformacji energetycznej, i wzywa Szwajcarię do aktywnego udziału w inicjatywach UE dotyczących energii odnawialnej i integracji sieci, takich jak pakiet dotyczący czystej energii i pakiet „Gotowi na 55”, przy skutecznym dynamicznym dostosowaniu do prawa UE w sektorze energii elektrycznej;

40. podkreśla, że porozumienie w sprawie rynku energii elektrycznej stworzyłoby sprzyjającą podstawę dla stałej i ścisłej współpracy między UE a Szwajcarią, w szczególności w zakresie energii elektrycznej wolnej od paliw kopalnych oraz czystych gazów, w tym poprzez innowacyjne rozwiązania w dziedzinie transgranicznego handlu energią elektryczną, takie jak wspólny rynek energii elektrycznej; podkreśla, że każde nowe porozumienie powinno obejmować odpowiedni dorobek prawny UE w odniesieniu do Europejskiego Zielonego Ładu, a także przepisy dotyczące współpracy między unijnymi i szwajcarskimi organami regulacji energetyki; ubolewa, że z powodu zakończenia negocjacji między UE a Szwajcarią w sprawie umowy o ramach instytucjonalnych planowana umowa dotycząca energii elektrycznej nie może zostać zawarta w perspektywie krótko- lub średnioterminowej, oraz podkreśla, że należy jak najszybciej rozpocząć negocjacje w sprawie tej umowy; podkreśla, że do czasu jej zawarcia niezbędne jest opracowanie rozwiązań technicznych na poziomie operatorów systemów przesyłowych oraz uwzględnienie Szwajcarii w unijnych obliczeniach zdolności przesyłowych w celu ograniczenia największych zagrożeń dla stabilności sieci regionalnej i bezpieczeństwa dostaw;

Badania i innowacje, rozwój, edukacja i kultura

41. podkreśla znaczenie współpracy między UE a Szwajcarią w zakresie badań, innowacji i rozwoju, wzmacniającej rolę Europy jako silnego podmiotu w obszarze badań i innowacji oraz europejski system edukacji; przypomina, że Szwajcaria wydaje na badania i rozwój prawie 23 mld CHF rocznie; zwraca uwagę na znaczenie badań i innowacji w sektorze energetycznym oraz na udział Szwajcarii w unijnych programach dotyczących badań i innowacji w celu promowania rozwoju czystych i zrównoważonych technologii energetycznych; uważa, że program Erasmus+ przyczynia się do zbliżenia społeczeństw.

42. podkreśla znaczenie współpracy między UE a Szwajcarią w podejmowaniu globalnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo energetyczne, poprzez badania i rozwój; zachęca obie strony do priorytetowego traktowania wspólnych projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju i celów Europejskiego Zielonego Ładu;

43. odnotowuje obniżenie statusu Szwajcarii w ramach programów Erasmus+ i „Horyzont Europa” do poziomu niestowarzyszonego państwa trzeciego;

44. ponownie podkreśla znaczenie współpracy między UE a Szwajcarią w programach UE takich jak „Horyzont Europa”, „Cyfrowa Europa”, Euratom, ITER i Erasmus+ oraz pochwała doskonałe wyniki dotychczasowej współpracy; apeluje do UE i Szwajcarii, aby wypracowały wspólne podejście z korzyścią dla obywateli w celu osiągnięcia wzajemnie korzystnej współpracy, w szczególności jeżeli chodzi o udział Szwajcarii we wszystkich programach UE w latach 2021–2027; zachęca obie strony do prowadzenia dyskusji na temat udziału Szwajcarii w programach UE, a mianowicie w programach „Horyzont Europa”, „Cyfrowa Europa”, Euratom, ITER i Erasmus+, w ramach negocjacji w sprawie szerokiego pakietu, tak aby Szwajcaria mogła szybko ponownie przystąpić do tych programów po zakończeniu negocjacji;
45. wciąż jest przekonany, że stabilniejsze i ukierunkowane na przyszłość partnerstwo przyniesie korzyści obu stronom i pomoże Szwajcarii zaangażować się w program Erasmus+ i inne europejskie programy;
46. wzywa Komisję i Szwajcarską Radę Federalną, by dołożyły wszelkich starań, aby uzgodnić ustalenia przejściowe dotyczące Szwajcarii w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” niezwłocznie po przyjęciu mandatu negocjacyjnego, w połączeniu z zobowiązaniem Szwajcarii do regularnego i odpowiedniego wkładu w politykę spójności UE; ubolewa, że ze względu na brak stowarzyszenia z programem „Horyzont Europa” Szwajcarię wykluczono niedawno z Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych; zauważa, że w ramach programu „Horyzont 2020” Szwajcaria otrzymała finansowanie w wysokości 2,7 mld CHF, co dało jej pierwsze miejsce wśród państw stowarzyszonych;
47. zwraca uwagę na dobrą współpracę między UE a Szwajcarią w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, w szczególności na udział Szwajcarii w europejskich programach nawigacji satelitarnej, takich jak Galileo i EGNOS; wzywa do pogłębienia tej współpracy poprzez włączenie Szwajcarii do programu obserwacji Ziemi Copernicus oraz do programu telekomunikacji satelitarnej IRIS; przypomina, że Szwajcaria już korzysta z otwartego dostępu do danych programu Copernicus i że mogłaby skorzystać jeszcze bardziej z dostępu do danych i usług tych programów;
48. dostrzega znaczenie zachowania i promowania różnorodności kulturowej oraz wzywa Szwajcarię i UE do zacieśnienia współpracy w dziedzinie wymiany kulturalnej, edukacji i sportu, w tym w ramach inicjatywy Europejska Stolica Kultury;
49. podkreśla znaczenie wzajemnego zrozumienia po obu stronach granic między UE a Szwajcarią; ubolewa z powodu przeszkód w transgranicznym dostępie do mediów informacyjnych i relacjonujących sprawy bieżące między UE a Szwajcarią, w szczególności dla mieszkańców regionów przygranicznych; w związku z tym zachęca UE i Szwajcarię do wspierania transgranicznego dostępu do mediów informacyjnych i relacjonujących sprawy bieżące, tak aby promować wspólną kulturę;
50. odnotowuje brak zaangażowania się Szwajcarii w program Erasmus+ od 2014 r. w następstwie szwajcarskiego referendum w sprawie imigracji; odnotowuje bezwzględne stosowanie się do umowy z 1999 r. o swobodnym przepływie osób oraz odrzucenie wyniku referendum z 2014 r. w nowym referendum w sprawie imigracji w 2020 r.; podkreśla, że swobodny przepływ osób jest warunkiem wstępnym uczestnictwa w programie Erasmus+;
51. wyraża zadowolenie, że zaproszenie do składania wniosków w ramach programu Erasmus+ na 2022 r. umożliwiło partnerom stowarzyszonym z europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego zaangażowanie się w tworzenie sojuszy europejskich szkół wyższych, co skłoniło Szwajcarię do uczestnictwa;
52. podkreśla związek między udziałem Szwajcarii w programie Erasmus+ a jej pełną akceptacją podstawowych wolności ustanowionych w traktatach UE i Karcie praw podstawowych UE, ponieważ wymiany objęte programem Erasmus+ są uzależnione od swobodnego przepływu osób;
53. dostrzega, że liczne podmioty z sektora edukacji w Europie wzywają Szwajcarię do włączenia się w program Erasmus+ oraz że szwajcarskie organizacje studenckie i młodzieżowe apelują do rządu Szwajcarii o zaangażowanie się w konstruktywne negocjacje z UE; podkreśla korzyści edukacyjne i inne takiego zaangażowania dla Szwajcarii i UE;
54. podkreśla, że wszystkie zainteresowane kraje sąsiadujące i reprezentujące podobne poglądy, w tym Szwajcaria, mają możliwość zaangażowania się w program Erasmus+, a tym samym wsparcia europejskich systemów edukacji i żywienia całego europejskiego obszaru edukacji;
55. podkreśla, że mobilność osób uczących się między UE a Szwajcarią powinna ostatecznie mieć charakter integracyjny i obejmować uczestników ze wszystkich państw członkowskich, regionów i środowisk społecznych UE oraz że można to osiągnąć poprzez rozszerzenie dodatkowego wsparcia oferowanego osobom stojącym w obliczu wyzwań społecznych, wzmacniając tym samym status programu Erasmus+ jako prawdziwie integracyjnego programu europejskiego;

Ramy instytucjonalne i współpraca

56. ubolewa, że Szwajcarska Rada Federalna postanowiła zakończyć negocjacje w sprawie umowy o ramach instytucjonalnych UE–Szwajcaria w maju 2021 r. po siedmiu latach negocjacji; zauważa, że umowa ta miała zasadnicze znaczenie dla zawarcia ewentualnych przyszłych umów dotyczących dalszego udziału Szwajcarii w jednolitym rynku i kontynuacji niezakłóconej wymiany handlowej w szeregu sektorów przemysłu oraz że zakończenie negocjacji wpłynęło na udział Szwajcarii w programie Erasmus+; ubolewa nad pojawiającą się narracją w szwajcarskiej sferze publicznej i politycznej, że UE działałaby wbrew interesom Szwajcarii; podkreśla, że druga porażka w negocjacjach nad umową w sprawie stosunków między UE a Szwajcarią byłaby szkodliwa zarówno dla UE, jak i dla Szwajcarii i grozi osłabieniem ich roli politycznej; zauważa, że relacje między UE a Szwajcarią są niewyważone, a obywatele i firmy odczuwają skutki braku relacji strukturalnych; z zadowoleniem przyjmuje podejście Szwajcarskiej Rady Federalnej z lutego 2022 r. do szerokiego pakietu negocjacyjnego i wzywa ją do przyjęcia mandatu negocjacyjnego w kluczowych kwestiach strukturalnych jako politycznego sygnału dla UE;

57. podkreśla, że w podstawowym interesie obu stron leży utrzymanie i wzmacnianie dobrych, stabilnych i wzajemnie korzystnych stosunków w ramach zmodernizowanego partnerstwa bazującego na umowie pakietowej dającej stabilność, zaufanie, dobrobyt, równe warunki, zatrudnienie, wzrost oraz zaangażowanie na rzecz bezpieczeństwa społecznego i sprawiedliwości;

58. odnotowuje decyzję Szwajcarskiej Rady Federalnej o sfinalizowaniu rozmów wstępnych z UE z myślą o przyszłych negocjacjach oraz zatwierdzenie przez nią najważniejszych parametrów do mandatu negocjacyjnego; zauważa z ubolewaniem, że Szwajcarska Rada Federalna podejmie decyzję, czy przygotować się do przyjęcia mandatu negocjacyjnego, dopiero do końca 2023 r.; przypomina, że czas na skorzystanie z możliwości jest krótki, gdyż w październiku 2023 r. odbędą się wybory do Szwajcarskiej Rady Federalnej, a w czerwcu 2024 r. – wybory unijne;

59. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie polityczne wydane po konferencji kantonów 24 marca 2023 r., w którym opowiedziano się za opartymi na traktatach i wspólnych wartościach stosunkami z UE, potwierdzając swoje stanowisko w sprawie kontynuowania i pogłębiania umów dwustronnych oraz gotowość do wspierania Rady Federalnej w negocjacjach; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kantony zauważyły, iż w przypadku braku akceptowalnej alternatywy z punktu widzenia UE nie można uniknąć dynamicznego przyjęcia prawa UE;

60. oczekuje szybszych postępów w rozmowach wstępnych między Komisją a Szwajcarską Radą Federalną, by uzyskać wyjaśnienia i zapewnienia niezbędne do przyjęcia mandatu negocjacyjnego; apeluje do obu stron, aby wykorzystywały tę okazję do rozmów na temat ewentualnego nowego pakietu negocjacyjnego i umowy o współpracy między UE a Szwajcarią oraz by osiągnęły porozumienie przed końcem obecnej kadencji Komisji i Parlamentu; wzywa Komisję i Szwajcarską Radę Federalną do szybkiego zakończenia rozmów wstępnych;

o

o o

61. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącemu Komisji/ wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także prezydentowi, rządowi i parlamentowi Konfederacji Szwajcarskiej.